

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR

Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

Odbor odškodňování

VÁŠ DOPIS čj.:

ZE DNE:

NAŠE čj.: MSP-2163/2016-ODSK-
ODSK/12

VYŘIZUJE: Mgr. et. Bc. Barbora
Vojkůvková

TEL.: +420 221997966

FAX: +420 221997967

E-MAIL: odsk@msp.justice.cz

DS

Vážený pan

JUDr. Petr Kočí, Ph.D.

advokát

Opletalova 1535/4

110 00 Praha 1

V Praze dne 5.5.2017

Počet listů: 3

Přílohy: 0

STANOVISKO

ve věci žadatelky: paní Lucie Kundřové Šlégrové, nar. ,

bytem: ,

pr. zastoupené: JUDr. Petrem Kočím, Ph.D., advokátem se sídlem v Praze 1,
Opletalova 1535/4,

o poskytnutí odškodnění za nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup podle zákona č. 82/1998 Sb.

Vážený pane doktore,

dne 28.7.2016 byla Ministerstvu spravedlnosti doručena žádost Vaší klientky, paní Lucie Kundřové Šlégrové ve věci uplatnění nároku na náhradu škody, která je vedena pod sp. zn. MSP-2163/2016-ODSK-ODSK.

Vaše podání bylo posouzeno podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen zákon). Podle tohoto zákona stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Zákonná úprava přitom stanoví, že stát odpovídá za škodu na principu objektivním, přičemž odpovědnost státu je založena na současném splnění tří podmínek:

- 1) nesprávný úřední postup nebo nezákonné rozhodnutí,
- 2) vznik škody,
- 3) příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a vznikem škody.

Uvedené předpoklady musí být splněny kumulativně, pouhé nesplnění jednoho z nich vede k zamítnutí nároku na náhradu škody (viz usnesení Nejvyššího soud ČR ze dne 23.2.2005, sp. zn.: 25 Cdo 773/2004, usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 28 Cdo 4231/2010-113 ze dne 9.11.2011).

Podle § 5 písm. a) zákona stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním.

Podle § 8 odst. 3 zákona lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje.

Ve Vaší žádosti požadujete náhradu škody spočívající ve vynaložených nákladech na obhajobu v trestním řízení a poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním Vaší klientky a nemajetkovou újmu vzniklou nepřiměřenou délkou řízení.

Provedeným šetřením bylo zjištěno, že dne usnesením policejního orgánu Policie ČR, KŘP Ústeckého kraje, SKPV, Územní odbor Most, 1. oddělení obecné kriminality, ze dne 17.1.2011, pod č.j. KRPU-161-6/TČ-2011-040871-LP, bylo zahájeno trestní Vaší klientky jako obviněné ze spáchání přečinu projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 trestního zákoníku. Trestním příkazem Okresního soudu v Mostě ze dne 12.5.2011, č.j. 1 T 81/2011-142 byla Vaše klientka shledána vinnou přečinem projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka dle § 404 trestního zákoníku. Rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 3.9.2013, č.j. 1 T 81/2011-247 byla Vaše klientka obžaloby dle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu, zproštěna. Usnesením Krajského soudu v Mostě ze dne 7.11.2014, č.j. 7 To 450/2013-260 byl výše citovaný rozsudek zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Usnesením Okresního soudu v Mostě ze dne 29.6.2016, č.j. 1 T 81/2011-306 bylo trestní stíhání Vaší klientky zastaveno, neboť trestní stíhání je promlčeno. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 15.7.2016.

S ohledem na výše uvedené nám nezbyvá než konstatovat, že Vaší klientce nevznikl nárok na odškodnění z titulu nezákonného rozhodnutí, neboť judikatura při posuzování otázky vzniku nároku na náhradu škody v případě zastavení trestního stíhání z důvodu promlčení řízení, vychází v první řadě ze smyslu a systematiky z. č. 82/1998 Sb. Tento právní předpis přiznává odškodnění tomu, proti němuž vedené trestní stíhání bylo zastaveno se závěrem, že trestně stíhaný se trestného činu nedopustil [typicky, je-li nepochybné, že se skutek nestal, není-li trestným činem nebo není-li prokázáno, že skutek spáchal trestně stíhaný (§ 172 odst. 1 písm. a/ až c/ trestního řádu)]. Naopak v případech, kdy je trestní stíhání zastaveno, ovšem s opačným závěrem, tedy že se trestně stíhaný dopustil protiprávního jednání odpovídajícího skutkové podstatě trestného činu [například v případě podmíněného zastavení se k činu doznal (§ 307 odst. 1 písm. a/ trestního řádu), v případě narovnání

prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán (§ 309 odst. 1 písm. a/ trestního řádu)], je náhrada škody vyloučena § 12 odst. 2 písm. b) a c) z. č. 82/1998 Sb. V takových případech by bylo poskytnutí náhrady škody v rozporu s dobrými mravy (srov. důvodovou zprávu k návrhu zákona č. 82/1998 Sb.), respektive obecnými principy spravedlnosti (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2012, sp. zn. 28 Cdo 605/2012).

V otázce, zda z. č. 82/1998 Sb. přiznává odškodnění i tomu, jehož trestní stíhání bylo zastaveno z důvodu promlčení řízení, aniž by byl učiněn závěr o tom, zda daný skutek spáchal či nikoli, hraje významnou úlohu princip presumpce nevinny (čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 2 Úmluvy). Při striktní aplikaci principu presumpce nevinny by taková osoba měla mít na odškodnění nárok. Nelze však přehlédnout, že takový výklad by v mnoha případech vedl k „odškodnění“ skutečných pachatelů trestných činů, což by odporovalo dobrým mravům i obecnému chápání spravedlnosti. Zřejmě i proto zařadil zákonodárce mezi výjimky z odpovědnosti státu právě takové případy zastavení trestního stíhání, v nichž nebyl učiněn žádný závěr o vině či nevině trestně stíhané osoby – například pokud byl trestný čin amnestován (§ 12 odst. 1 písm. b/ z. č. 82/1998 Sb.), trestně stíhané osobě byla udělena milost (§ 12 odst. 1 písm. b/ z. č. 82/1998 Sb.) nebo poškozený vzal zpět svůj souhlas s trestním stíháním (§ 12 odst. 2 písm. a/ z. č. 82/1998 Sb.). Těmto případům analogicky odpovídá i nyní posuzovaná věc, v níž bylo trestní stíhání žalobce zastaveno, aniž by byl učiněn jakýkoli závěr o jeho vině.

Nepřiznáním odškodnění *není* v těchto případech podle názoru Nejvyššího soudu zpochybněn princip presumpce nevinny za předpokladu, že ***trestně stíhanému byla dána možnost domoci se skončení řízení z pro něj příznivějšího důvodu, zejména pokud měl možnost trvat na projednání věci tak, aby dosáhl své plné rehabilitace (v první řadě zprošťujícího rozsudku) a na tomto základě posléze i náhrady škody. Pokud žádným takovým prostředkem osoba, jejíž trestní stíhání bylo zastaveno dříve, než byl učiněn jakýkoli závěr o její vině, nedisponuje, je jí tím zabráněno nejen v dosažení plné rehabilitace, ale v případě jinak dostupné analogické aplikace § 12 odst. 1 písm. b) a odst. 2 z. č. 82/1998 Sb též náhrady škody.***

Z výše uvedeného lze dovodit, že Vaše klientka měla možnost podat vůči usnesení o zastavení trestního stíhání stížnost a trvat na projednání věci, čímž by došlo k zodpovězení otázky viny či nevinny. Takovou stížnost Vaše klientka nepodala, a proto je v daném případě nutno analogicky aplikovat § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 82/1998 Sb.

Co se týče nároku na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu nepřiměřené délky řízení, bylo provedeným šetřením zjištěno následující. Řízení bylo zahájeno dne 17.1.2011 a pravomocně skončeno dne 29.6.2016. V řízení bylo rozhodováno soudem I. stupně dvakrát a soudem II. stupně jednou. Věc lze po stránce skutkové hodnotit jako nikoliv složitou, po stránce právní, do určité míry složitou. Vaše klientka se svým chováním na průtazích významně nepodílela, jedenkrát vznesla námitku podjatosti a jedenkrát námitku vyloučení soudce. Stížnost na průtahy podána nebyla, stejně tak nebyl podán návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu.

Otázku přiměřenosti délky řízení v předmětné věci je třeba posoudit v souladu zejména s článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), který mj. zakotvuje právo každého na projednání věci v přiměřené lhůtě, a příslušnou judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Z ní kromě jiného plyne, že přiměřenost délky řízení se posuzuje podle okolností případu a s ohledem zejména na složitost věci, chování stěžovatele a jednání příslušných orgánů, jakož i význam sporu pro stěžovatele (viz např. rozsudek ESLP ve věci Hartman proti České republice ze dne 10. července 2003, § 73).

Průtah v určité fázi řízení lze tolerovat za předpokladu, že celková délka řízení nebude nepřiměřená (viz např. rozsudek ESLP ve věci Pretto proti Itálii ze dne 8. prosince 1983, § 37). Jen průtahy přičitatelné státu mohou vést k závěru, že délka řízení byla nepřiměřená (viz např. rozsudek ESLP ve věci Papachelas proti Řecku ze dne 25. března 1999, § 40). Chování stěžovatele představuje objektivní faktor, který není přičitatelný žalovanému státu a je třeba ho vzít v úvahu při rozhodování o překročení přiměřené lhůty (viz např. rozsudek ESLP ve věci Versini proti Francii ze dne 10. července 2001, § 28).

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem tedy lze celkovou délku řízení hodnotit jako nepřiměřenou, avšak vinu na průtazích Ministerstvo spravedlnosti ČR shledává nejen na straně soudu, ale částečně i na straně obžalované. Proto Ministerstvo spravedlnosti ČR považuje za postačující zadostiučinění konstatování porušení práva ve smyslu § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, v platném znění.

Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí ze dne 10. března 2011 sp. zn. 30 Cdo 2742/2009 stanoví, že nepřiměřeně dlouhé řízení působí účastníkům nemajetkovou újmu, která se zpravidla odškodní v penězích, avšak vždy je nutno zvažovat, zda v konkrétním případě nastaly okolnosti, které tento předpoklad vyvracejí. Takovou okolností může (ale nemusí) být to, že náhrady nemajetkové újmy se domáhá pravomocně odsouzený pachatel trestného činu právě za délku trestního řízení, v němž byl shledán vinným, popřípadě mu byl i uložen trest, neboť takové řízení nemohlo v jeho osobnostní sféře vyvolat žádnou citelnou újmu. Evropský soud pro lidská práva v takových případech zpravidla považuje za postačující zadostiučinění konstatováním porušení práva (viz rozsudek ve věci Szloch proti Polsku či rozsudek senátu třetí sekce ESLP ze dne 2. 8. 2000, ve věci Cherakrak proti Francii, stížnost č. 34075/96).

Po zhodnocení všech okolností případu, s ohledem na relevantní judikaturu ESLP, dospělo Ministerstvo spravedlnosti na základě aplikace výše uvedených zákonných kritérií § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. k závěru, že sice došlo k porušení povinnosti vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě, avšak postačuje zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva ve smyslu § 31a odst. 2 z. č. 82/1998 Sb. S ohledem na tuto skutečnost nelze žádosti o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění vyhovět.

Tímto považujte předběžné projednání Vašeho nároku za ukončené. V dalším odkazujeme na již zahájené řízení u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 14 C 38/2017.

Omlouváme se za opoždění s vyřízením, které je způsobeno velkým počtem přijatých žádostí a dále realizací nezbytných šetření.

S pozdravem

Vedoucí oddělení náhrady škody vzniklé
v řízení trestním a civilním
Mgr. Marta Ublová